

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/73/2017
Identifikačné číslo spisu: 5714010555
Dátum vydania rozhodnutia: 20.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5714010555.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci proti obvinenému Ing. I. X. pre pokus obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 14 ods. 1, § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 20. novembra 2018 v Bratislave o dovolaní obvineného Ing. I. X. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 19. januára 2017, sp. zn. 3To/43/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Ing. I. X. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) zo 17. októbra 2014, sp. zn. 2T/67/2014, bol obvinený I. X. uznaný za vinného v bode 1) z pokusu obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 14 ods. 1, § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. účinného do 21. decembra 2012, v bode 2) zo zločinu daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. účinného do 21. decembra 2012 a v bode 3) zo zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 21. decembra 2012 na tom skutkovom základe, že

1) ako podpredseda predstavenstva a výkonný riaditeľ spoločnosti G. D., a. s., so sídlom D., G. Q. X, IČO: XX XXX XXX vytvoril fiktívne záväzky spoločnosti G. D., a. s. voči fyzickým osobám Ing. I. Ž., nar. XX. C. XXXX, Ing. I. J., nar. XX. L. XXXX, Ing. I. X., nar. XX. S. XXXX, a Ing. C. X., nar. X. S. XXXX, takým spôsobom, že v presne nezistenej dobe v mesiaci december 2011 dal pracovníčke pokladne spoločnosti R. S., nar. XX. K. XXXX pokyn na vystavenie príjmových pokladničných dokladov, na základe ktorých mala prijať do pokladne 16. decembra 2011 (príjmový pokladničný doklad č. 31916475) od Ing. I. Ž. 80.000,- eur, dňa 20. decembra 2011 (príjmový pokladničný doklad č. 31916485) od Ing. I. X. 45.264,- eur, dňa 20. decembra 2011 (príjmový pokladničný doklad č. 31916488) od Ing. I. J. 30.000,- eur, pričom k reálnemu prevzatiu finančnej hotovosti pracovníčkou pokladne nedošlo, následne dal pracovníčke pokladne spoločnosti R. S., nar. XX. K. XXXX pokyn na vystavenie výdavkového pokladničného dokladu č. 31911425 z 21. decembra 2011 na 180.264,- eur a to na účel hotovostnej úhrady dodávateľskej faktúry č. 102011075 z 30. novembra 2011 vystavenej

spoločnosťou J.K. spol. s r. o. so sídlom Ž., K. P. X/X, IČO: XX XXX XXX, za vykonanie skrývkových prác, ktorá bola fiktívna, nakoľko v skutočnosti skrývkové práce ani iné práce vykonané neboli, pričom reálne pracovníčka pokladne R. S., nar. XX. K. XXXX, výdaj hotovosti z pokladne vo výške 180.264,- eur nevykonala, týmto konaním Ing. I. X. porušil svoju povinnosť ustanovenú všeobecne záväzným právnym predpisom - § 194 ods. 5 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník podľa ktorého členovia predstavenstva sú povinní vykonávať svoju pôsobnosť s náležitou starostlivosťou, ktorá zahŕňa povinnosť vykonávať ju s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej akcionárov a pri výkone svojej pôsobnosti nesmú uprednostňovať svoje záujmy, záujmy len niektorých akcionárov alebo záujmy tretích osôb pred záujmami spoločnosti a pri reálnom zaplatení týchto fiktívnych záväzkov zo strany spoločnosti G. D., a. s. so sídlom D., G. Q. X, IČO: XX XXX XXX, (aktuálne G. D., a. s. v konkurze) by tejto spoločnosti spôsobil škodu vo výške 155.264,- eur,

2) ako výkonný riaditeľ a podpredseda spoločnosti G. D., a. s. so sídlom D., G. Q. X, IČO: XX XXX XXX, v presne nezistenej dobe v mesiaci december 2011 predložil na zúčtovanie do účtovníctva spoločnosti G. D., a. s., dodávateľskú faktúru č. 102011075 z 30. novembra 2011 v sume 180.264,- eur s DPH, vystavenú spoločnosťou J.. K. spol. s r. o. so sídlom Ž., K. P. X/X, IČO: XX XXX XXX, za skrývkové práce, a to aj napriek tomu, že vedel, že predmetná dodávateľská faktúra bola fiktívna, nakoľko skrývkové práce uvedené v jej popise ani iné práce neboli nikdy reálne vykonané a spoločnosťou G. D., a. s. neboli ani nikdy reálne zaplatené, následne dňa 27. decembra 2011 bolo za daňový subjekt G. D., a. s. (aktuálne G. D., a. s. v konkurze), so sídlom D., G. Q. X, IČO: XX XXX XXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX, IČDPH: D. podané správcom dane - Daňovému úradu Žilina, pobočka Martin daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie mesiaca november 2011, pričom daňový subjekt G. D., a.s. si na základe tohto daňového priznania uplatnil voči príslušnému daňovému úradu nadmerný odpočet DPH vo výške 201.928,50 eur, nakoľko daň na vstupe uviedol vo výške 417.272,84 eur a daň na výstupe vo výške 215.345,42 eur, pričom do dane na vstupe bola zahrnutá aj fiktívna dodávateľská faktúra č. 102011075 z 30. novembra 2011 v sume 180.264,- eur s DPH vystavená spoločnosťou J.. K. spol. s r. o. so sídlom Ž., K. P. X/X, IČO: XX XXX XXX, za skrývkové práce, následne bola správcom dane - Daňovým úradom Žilina, pobočka Martin vykonaná u daňového subjektu G. D., a. s. daňová kontrola k DPH za zdaňovacie obdobie november 2011 na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu alebo jeho časti, na základe ktorej správca dane neuznal nárok na odpočítanie dane z faktúry č. 102011075 z 30. novembra 2011 na sumu 180.264,- eur, z toho 20% DPH 30.044,- eur, nakoľko dodávateľ prác spoločnosť J.. K. spol. s r. o. so sídlom Ž., K. P. X/X, IČO: XX XXX XXX, nepreukázal, že k dodaniu služby reálne došlo, čím Ing. I. X. konal v úmysle zadovážiť v prípade zaplatenia celej výšky uplatneného nadmerného odpočtu DPH neoprávnený prospech pre spoločnosť G. D., a. s. (aktuálne G. D., a. s. v konkurze), so sídlom D., G. Q. X, IČO: XX XXX XXX, vo výške 30.044,- eur na ujmu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky,

3) ako výkonný riaditeľ a podpredseda predstavenstva spoločnosti G. D., a. s. so sídlom D., G. Q. X, IČO: XX XXX XXX, v presne nezistenej dobe v mesiaci december 2011 predložil na zúčtovanie do účtovníctva spoločnosti G. D., a. s., dodávateľskú faktúru č. 102011075 z 30. novembra 2011 v sume 180.264,- eur s DPH, vystavenú spoločnosťou J.. K. spol. s r. o. so sídlom Ž., K. P. X/X, IČO: XX XXX XXX za skrývkové práce, a to aj napriek tomu, že vedel, že predmetná dodávateľská faktúra bola fiktívna, nakoľko skrývkové práce uvedené v jej popise ani iné práce neboli nikdy reálne vykonané a spoločnosťou G. D., a. s. neboli ani nikdy reálne zaplatené, následne dňa 2. apríla 2012 bolo za daňový subjekt G. D., a. s. (aktuálne G. D., a. s. v konkurze), so sídlom D., G. Q. X, IČO: XX XXX XXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX, IČDPH: D. podané správcom dane - Daňovému úradu Žilina, pobočka Martin daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011, pričom do daňového priznania bola zahrnutá aj fiktívna dodávateľská faktúra č. 102011075 z 30. novembra 2011 v sume 180.264,- eur s DPH vystavená spoločnosťou J.. K. spol. s r. o. so sídlom Ž., K. P. X/X, IČO: XX XXX XXX, za skrývkové práce, na základe čoho došlo zo strany daňového subjektu G. D., a. s. k navýšeniu daňovej straty za zdaňovacie obdobie od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011 o sumu 28.541,80 eur, čím svojim konaním Ing. I. X. spôsobil, že v budúcich obdobiach mohla vzniknúť štátnemu rozpočtu Slovenskej republiky ujma vo výške 28.541,80 eur, nakoľko podľa § 30 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov je možné od základu dane daňovníka, ktorý je právnickou osobou odpočítať daňovú stratu rovnomerne počas najviac štyroch (v čase

spáchania skutku siedmich) bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 237 ods. 4 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 41 ods. 2 Tr. zák. účinného do 21. decembra 2012 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere desať rokov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň mu podľa § 237 ods. 4, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranný dohľad na dobu osemnásť mesiacov.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 19. januára 2017, sp. zn. 3To/43/2015, zamietol podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému Ing. I. X. a jeho obhajkyňi JUDr. Ivici Firstovej doručené 3. apríla 2017, podal obvinený prostredníctvom pre dovolacie konanie zvoleného obhajcu JUDr. Róberta Hrončeka 12. júla 2017 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. videl obvinený v nezákonnosti rozhodnutí konajúcich súdov, pretože ignorovali zásady trestného konania týkajúce sa preukazovania viny obvineného a navyše krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentáciou obvineného uvedenou v doplnení odvolania z 3. januára 2017, čo podľa názoru obvineného robí toto rozhodnutie arbitrárnym.

K porušeniu práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. došlo zo strany konajúcich súdov aj nevykonaním dôkazu (obhliadky) navrhnutého na hlavnom pojednávaní 25. júla 2014. Prvostupňový súd vykonanie tohto dôkazu odmietol s poukazom na § 272 ods. 3 Tr. por., čím podľa obvineného došlo k nesprávnej aplikácii procesného predpisu. Navrhovaný dôkaz sa totiž netýkal okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi, naopak, týkal sa skutočnosti, ktorú obvinený namieta počas celého trestného konania, a síce že prvostupňový súd zle definoval územie, na ktorom mali byť vykonávané práce v súvislosti so zmluvnou špecifikáciou a následnou lokalizáciou, ktoré mali byť údajne fiktívne. Presné definovanie dotknutého územia je totiž rozhodujúcou skutočnosťou a ak by bolo predmetné územie správne identifikované (čím by došlo k preukázaniu vykonávaných prác), bolo by to pre trestné konanie rozhodujúce a zásadné, keďže by nemohla byť naplnená skutková podstata trestného činu daňového podvodu.

4) K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. došlo podľa obvineného použitím výpovede svedka O. Ď., keďže jeho výpoveď, uskutočnená po začatí trestného stíhania, avšak pred vznesením obvinenia, bola oboznámená na hlavnom pojednávaní. Podľa obvineného mal prvostupňový súd postupovať tak, že mal tohto svedka vypočuť bez použitia jeho výpovede vykonanej pred vznesením obvinenia.

V rámci námietok vzťahujúcich sa k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený poukázal na jednotlivé znaky skutkovej podstaty trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, pričom v súvislosti s objektívnou stránkou tohto trestného činu zdôraznil, že obligatórne sa na jej naplnenie vyžaduje vznik následku, ktorým je škoda, eventuálne reálna hrozba vzniku škody. Taktiež musí byť v rámci dokazovania v trestnom konaní zistené, či konanie páchatel'a bolo v rozpore s platným právom a či medzi konaním páchatel'a a následkom, ktorý nastal alebo hrozil, existovala príčinná súvislosť.

Podľa jeho názoru v predmetnej veci nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, a to z toho dôvodu, že nemohla vzniknúť škoda v zmysle § 124 ods. 1 Tr. zák. Podľa skutkovej vety uvedenej v rozsudku prvostupňového súdu by škoda vznikla pri reálnom zaplatení fiktívnych záväzkov (vzniknutých zo zmlúv o pôžičke). V tejto súvislosti poukázal na

rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010, sp. zn. 3 Cdo 325/2009, v zmysle ktorého „Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Z citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplývať i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňaží). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňaží nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne.“ Z uvedeného rozhodnutia je podľa obvineného zrejmé, že pôžička je tzv. reálnym kontraktom, k uzavretiu ktorého dochádza až reálnym odovzdaním peňaží, ktoré pôžičku tvoria (čo znamená, že bez ich reálneho odovzdania žiaden zmluvný vzťah nevznikne). Ak teda nedošlo k reálnemu odovzdaniu finančných prostriedkov, žiaden záväzok medzi stranami nevznikol a bez existencie záväzku nemôže ani vzniknúť škoda. S uvedenou námietkou sa však konajúce súdy žiadnym spôsobom nevysporiadali, čím došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu a k nesprávnej kvalifikácii trestného činu.

5) K reálnemu vráteniu pôžičiek v predmetnej veci teda nedošlo a ani nemohlo dôjsť, čo je podľa dovolateľa zrejmé nielen z vyššie uvedeného, ale aj z výpovedí svedkov Ing. I. Ž. a Ing. I. J., ktorí uviedli, že nedisponovali príjmovými pokladničnými dokladmi, čiže nemohli nijakým spôsobom deklarovať, že niekedy došlo k poskytnutiu pôžičky, navyše žiadne finančné prostriedky neposkytli (v podstate iba figurovali na účtovných dokladoch) a preto ani žiadne vrátenie finančných prostriedkov nepožadovali. Zo skutkového stavu zisteného konajúcimi súdmi je teda podľa obvineného zrejmé, že v predmetnej veci išlo iba o fiktívne účtovné doklady. Navyše, zo skutku popísaného v rozsudku okresného súdu vyplýva podľa neho jednoznačný záver o tom, že pohnútkou pre vyhotovenie účtovných dokladov, na základe ktorých spoločnosť disponovala finančnou hotovosťou a na základe ktorých obvinený mohol deklarovať finančnú hotovosť, bola hotovostná úhrada dodávateľskej faktúry, vystavenej spoločnosťou J..K.. spol. s r. o.

S poukazom na to, že záväzky z pôžičiek boli fiktívne, obvinený konštatoval, že v predmetnej veci nemohlo dôjsť ani k vzniku škody alebo k akémukoľvek inému reálnemu úbytku na právach spoločnosti, pričom ak konajúce súdy tvrdia vo svojich rozhodnutiach opak, ide o výklad zákona v neprospech obvineného, ktorý je v trestnom práve neprípustný. Uvedenú argumentáciu podporil aj poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 7/2013, v zmysle ktorého „Akceptácia určenia výšky škody na základe predpokladu - domnienky vyznievajúcej absolútne v neprospech obvinených je právne neprijateľná, nielen vzhľadom na možnosť vyvrátenosti, ale i v trestnom práve vylúčené možnosti výkladu pochybnosti v neprospech obvineného.“ S uvedenými námietkami obvineného sa podľa jeho názoru nezaoberal ani odvolací súd, keďže v odôvodnení svojho uznesenia v podstate riešil iba skutočnosť, že zmluvy boli zaevidované v účtovníctve spoločnosti, čo však podľa obvineného nezakladá vznik záväzku; navyše, predmetné záväzky ani neboli prihlásené do reštrukturalizačného konania. Na základe uvedených skutočností je obvinený toho názoru, že konajúce súdy sa nijakým spôsobom nevysporiadali s otázkou pravdepodobnosti vzniku škody a v jeho neprospech aplikovali domnienku potenciality vzniku škody.

Vo vzťahu ku skutku pod bodom 2) rozsudku prvostupňového súdu obvinený uviedol, že trestný čin daňového podvodu je dokonaným trestným činom. Konaním obvineného však nedošlo k poškodeniu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, pretože uplatnený nadmerný odpočet DPH nebol nikdy vyplatený. Ani touto jeho námietkou sa však odvolací súd nezaoberal a v odôvodnení svojho rozhodnutia len skonštatoval, že k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu daňového podvodu podľa § 277a Tr. zák. postačuje konanie obvineného smerujúce k zadováženiu neoprávneného prospechu na úkor štátneho rozpočtu. Podľa názoru obvineného však skutočnosť, že k poškodeniu štátneho rozpočtu nedošlo, má zásadný vplyv na prípadné uloženie výšky trestu a opomenutie tejto skutočnosti spôsobuje procesnú vadu predmetného trestného konania. Navyše, odôvodnenie uznesenia krajského súdu vo vzťahu k tomuto skutku považuje obvinený za nezrozumiteľné a zmätočné, pretože krajský súd uvádza, že sa

nestotožňuje s jeho odvolacou námietkou, v zmysle ktorej pri trestnom čine daňového podvodu konaním obvineného nedošlo k poškodeniu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, avšak na druhej strane uvádza, že na spáchanie trestného činu daňového podvodu v zmysle § 277a Tr. zák. sa nevyžaduje, aby došlo k reálnemu poškodeniu štátneho rozpočtu, ale postačuje len konanie smerujúce k zadováženiu neoprávneného prospechu na úkor štátneho rozpočtu.

Pokiaľ ide o skutok uvedený v bode 3) rozsudku prvostupňového súdu, k nemu obvinený uviedol, že prvostupňový súd sa v odôvodnení svojho rozsudku nijakým spôsobom nevysporiadal s otázkou, či obvinený dokonal trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 276 Tr. zák. Predmetný trestný čin je totiž dokonán až skutočným vymeraním nižšej dane (na jeho dokonanie preto nestačí len podanie daňového priznania, v ktorom daňový subjekt neoprávnene navyšuje výdavky, či znižuje príjmy). Samotné deklarovanie daňovej straty nemôže podľa obvineného znamenať, že došlo ku kráteniu dane. Na základe uvedeného nesúhlasil s tvrdeniami o tom, že svojim konaním akýmkoľvek spôsobom skrátil daň a doplnil, že ak by bol výklad prvostupňového a odvolacieho súdu vo vzťahu k tomuto trestnému činu správny, nebola by v jeho prípade možná aplikácia účinnej ľútosti v zmysle § 86 písm. e) Tr. zák., čo je podľa neho absurdné.

V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona v § 2 ods. 1, ods. 10, ods. 12, § 317 ods. 1, ods. 2 Tr. por., ako aj iných ustanovení a v zmysle § 386 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, rozsudok prvostupňového súdu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Martin, aby predmetnú vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, a to v inom zložení senátu. Zároveň obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky do rozhodnutia o podanom dovolaní podľa § 380 ods. 4 Tr. por. prerušil výkon jeho trestu odňatia slobody, keďže podľa jeho názoru dva skutky z troch nie sú ani len trestnými činmi a pri trestnom čine daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. za určitých okolností prichádza do úvahy uloženie podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom v zmysle § 51 Tr. por. (správne Tr. zák., pozn.) v spojení s § 39 Tr. por. (správne Tr. zák., pozn.).

K dovolaniu obvineného sa písomným podaním z 31. októbra 2017 vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Martin, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že z vyššie uvedeného rozsudku okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu, ako aj z konania, ktoré im predchádzalo, je zrejmé, že nie je splnený žiadny z dôvodov dovolania uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., a teda ani žiadny z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por., na ktoré obvinený vo svojom dovolaní poukazuje. Jednotlivé tvrdenia obvineného, ktorými odôvodňuje existenciu ním uvádzaných dovolacích dôvodov, považuje prokurátor v celom rozsahu za irelevantné a rozhodnutia okresného súdu, ako aj krajského súdu považuje za zákonné a spravodlivé. Vzhľadom na uvedené prokurátor navrhol, aby dovolací súd na verejnom zasadnutí uznesením podľa § 392 ods. 1 Tr. por. dovolanie obvineného zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným I. X. ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodov dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. vyplýva, že dovolanie (ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu) je určené na

nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. [pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012]. Teda pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Tr. por.

Pokiaľ ide o obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., poukazuje najvyšší súd ďalej na to, že právo na obhajobu v zmysle tohto dovolacieho dôvodu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu v zmysle tohto ustanovenia tak nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (pozri uznesenie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd konštatuje, že mimo obvineným označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (ale i akýkoľvek iný ním použiteľný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 Tr. por.) stoja jeho námietky, ktorých podstata spočíva v tvrdení, že sudy zásadným spôsobom pochybili, keď ignorovali zásady trestného konania používané pri preukazovaní viny a vyhodnotili jeho dôkazný návrh na vykonanie obhliadky miesta údajného činu ako neopodstatnený, pretože tieto majú skutkový charakter. Z pohľadu zachovania práva obvineného na obhajobu je podstatné, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozsudku na str. 18 dostatočne ozrejmil, prečo považoval obvineným navrhovanú obhliadku za nadbytočnú.

V tejto súvislosti treba ďalej uviesť, že zjavne neopodstatnenou je tiež námietka svojoľnosti (arbitrárnosti) napadnutého rozhodnutia. Zohľadniac konštantnú rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky poukazuje dovolací súd v tomto smere na to, že hoci súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva odpovede na všetky právne a skutkovo významné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, súd nemusí dať odpoveď na každú otázku nastolenú stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov uvádzaných stranami konania (primerane pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 441/2018). Z tohto pohľadu je podstatným, že sudy oboch stupňov vo svojich rozhodnutiach (posudzujúc ich v súhrne a aj so zreteľom na nižšie uvedené) jasne a zrozumiteľne objasnili, ktoré skutočnosti vzali za dokázané, o ktoré dôkazy opreli svoje skutkové

zistenia, akými úvahami sa spravovali pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnali s obhajobou, prečo nevyhoveli dôkazným návrhom obvineného a akými právnymi úvahami sa riadili, keď posudzovali dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Zároveň sa žiada dodať, že právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán konania.

6) Rovnako zrejme splnený nie je ani dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., v rámci ktorého obvinený namieta oboznámenie výpovede svedka O. Ď., ktorá bola urobená pred vznesením obvinenia, pretože potom ako sa tento svedok na hlavnom pojednávaní konanom 6. júna 2014 v podstatných bodoch odchyľil od svojej skoršej výpovede, okresný súd v súlade s § 264 ods. 1, ods. 2 Tr. por. v spojení s § 2 ods. 11 Tr. por. túto, po začatí trestného stíhania v súlade so zákonom získanú výpoveď prečítal (ako v napadnutom uznesení správne uvádza už krajský súd). Zároveň v tejto súvislosti dovolací súd pre úplnosť dodáva, že z pohľadu práva na spravodlivé súdne konanie, ktorého súčasťou je aj právo obvineného vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe, je podstatné, že obvinený mal možno klásť tomuto svedkovi otázky aj pokiaľ ide o obsah prečítanej výpovede a spochybniť tak jej pravdivosť. O inú procesnú situáciu by šlo v prípade, ak by predmetná výpoveď bola prečítaná namiesto výsluchu tohto svedka z niektorého z dôvodov uvedených v § 263 ods. 3 Tr. por.

Napokon pokiaľ ide o obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd v súlade so svojou dlhodobou ustálenou rozhodovacou praxou uvádza, že predmetom tohto dovolacieho dôvodu môže byť len nesprávne právne posúdenie v tzv. skutkovej vete rozhodnutia súdmi prvého a druhého stupňa ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť. Z tohto pohľadu hodnotí dovolací súd aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011).

7) V kontexte uvedeného a so zreteľom na v rámci tohto dovolacieho dôvodu uplatnené námietky, ktorými je najvyšší súd viazaný, treba poukázať na to, že podľa skutkových zistení prvostupňového súdu, ktoré si v celom rozsahu osvojil i súd druhého stupňa a ktoré nemôže dovolací súd v tomto konaní skúmať ani meniť [§ 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por.] podstata pokusu obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. [bod 1) rozsudku okresného súdu] spočíva v tom, že obvinený ako člen predstavenstva a výkonný riaditeľ obchodnej spoločnosti G. D., a. s. v rozpore s Obchodným zákonníkom mu stanovenou povinnosťou vykonávať svoju pôsobnosť s náležitou starostlivosťou, ktorá zahŕňa povinnosť vykonávať ju s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých akcionárov, pričom pri jej výkone nesmie uprednostňovať svoje záujmy, záujmy len niektorých akcionárov alebo záujmy tretích osôb pred záujmami obchodnej spoločnosti, vytvoril fiktívne záväzky uvedenej spoločnosti tak, že pracovníčke pokladne dal pokyn na vystavenie príjmových pokladničných dokladov, podľa ktorých mala od Ing. I. Ž. prijať 80.000,- eur, od obvineného 45.264,- eur a od Ing. I. J. 30.000,- eur, pričom k reálnemu prevzatiu týchto finančných hotovostí nedošlo, a zároveň jej dal pokyn na vystavenie výdavkového pokladničného dokladu potvrdzujúceho hotovostnú úhradu fiktívnej faktúry na 180.264,- eur vystavenej obchodnou spoločnosťou J. K. spol. s r. o. za nevykonané skrývkové práce, pričom k výdaju hotovosti v skutočnosti nedošlo. Teda ak obvinený pokynom na vystavenie nepravdivých pokladničných dokladov fingoval, že medzi ním, Ing. I. Ž. a Ing. I. J. ako veriteľmi a obchodnou spoločnosťou G. D., a. s. ako dlžníkom došlo k odovzdaniu peňazí - predmetu ním simulovaných zmlúv o pôžičke, nemôže sa dnes zbaviť trestnej zodpovednosti tvrdením, že pokiaľ k reálnemu odovzdaniu finančných prostriedkov nedošlo (čo však konaním kladeným mu za vinu predstieral), žiaden záväzok medzi stranami nevznikol a bez jeho existencie nemôže ani vzniknúť škoda.

8) V nadväznosti na to je potrebné uviesť tiež to, že dovolací súd je viazaný skutkovými závermi súdov prvého a druhého stupňa aj v tom, že reálnym zaplatením predmetných fiktívnych záväzkov zo strany dlžníka by mu vznikla škoda vo výške 155.264,- eur. Tu je však zároveň nutné poukázať na to, že z výpovedí obvineného a listín poskytnutých správcom konkurznej podstaty (č. l. 916 - 966) vyplýva, že

obvinený všetky svoje pohľadávky voči obchodnej spoločnosti G. D. a. s., včítane fiktívnej pohľadávky vo výške 45.264,- eur, ktorá je predmetom konania, odplatne postúpil dlžníkom obchodnej spoločnosti, ktorí ich vo vzťahu k nej následne započítali. Aj so zreteľom na výpoveď svedka C. B., ktorý potupoval rovnako ako obvinený, je potom namieste záver, že pokiaľ by v daňovom konaní nevyšla najavo fiktívnosť predmetných záväzkov, rovnaký scenár by sa uplatnil aj vo vzťahu k fingovaným pohľadávkam Ing. I. Ž. a Ing. I. J.. Je teda zrejmé, že konanie obvineného malo nielen reálny potenciál škodu vo výške 155.264,- eur spôsobiť, ale táto minimálne v rozsahu fiktívnej pohľadávky obvineného vo výške 45.264,- eur aj vznikla, keďže jej následným započítaním so skutočnými pohľadávkami obchodnej spoločnosti G. D. a. s. došlo k reálnemu úbytku na jej majetku (§ 124 ods. 1 Tr. zák.). Ani v tomto smere tak nemožno námietkam dovolateľa prisvedčiť.

Pokiaľ ide o výhrady obvineného voči skutku v bode 2) rozsudku okresného súdu, ktorý je posúdený ako zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., na tieto vecne správne a výstižne reagoval už krajský súd, ktorý v tomto smere poznamenal: „... že na spáchanie trestného činu daňového podvodu v zmysle § 277a Tr. zák. sa nevyžaduje, aby došlo k reálnemu poškodeniu štátneho rozpočtu, ale postačuje len konanie smerujúce k zadováženiu neoprávneného prospechu na úkor štátneho rozpočtu. Z vykonaných dôkazov jednoznačne vyplýva, že zo strany obžalovaného došlo k neoprávnenému uplatneniu nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty, nakoľko sa dopustil konania, ktoré spočívalo v uplatnení nároku, ktoré je v rozpore so zákonom upravujúcim daň z pridanej hodnoty.“ Dovolateľ pritom túto časť odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu interpretuje skreslene. Navyše, ak v tejto súvislosti poukazuje na to, že uplatnený nadmerný odpočet DPH nebol nikdy vyplatnený, čo má vplyv na prípadnú výšku ukladaného trestu, táto jeho námietka nezodpovedá žiadnemu z ním použiteľných dovolacích dôvodov.

Vo vzťahu k námietkam dovolateľa spochybňujúcim správnosť právneho posúdenia skutku pod bodom 3) rozsudku okresného súdu treba v prvom rade uviesť, že skrátením dane podľa § 276 Tr. zák. sa rozumie akékoľvek konanie páchatela, v dôsledku ktorého je daňovníkovi vymeraná nižšia daň alebo k jej vymeraniu vôbec nedôjde. Z tohto pohľadu treba za skrátenie dane považovať aj neoprávnené vytvorenie alebo navýšenie daňovej straty (napr. na základe fiktívnych nákladov), ktorú môže daňovník, ktorý je právnickou osobou, počas bezprostredne nasledujúcich zdaňovacích období odpočítať od daňového základu (§ 30 zák. č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení účinnom v čase spáchania skutku). K dokonaniu tohto trestného činu dôjde v takom prípade odpočítaním neoprávnené vytvorenej daňovej straty od daňového základu daňovníka v nasledujúcom zdaňovacom období. Z uvedeného vyplýva, že pri správnom použití zákona mal byť skutok v bode 3) rozsudku okresného súdu posúdený ako pokus zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 14 ods. 1, § 276 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. Avšak vzhľadom na to, že pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin a úhrnný trest odňatia slobody bol v posudzovanej veci ukladaný obvinenému podľa trestnej sadzby stanovenej za obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák., zistené porušenie zákona nijak neovplyvnilo postavenie obvineného a teda ani tento dôvod dovolania nemožno v posudzovanej veci použiť (§ 371 ods. 5 Tr. por.). Na tom nemení nič ani fakt, že pri pokuse tohto trestného činu neprichádza uplatnenie účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. e) Tr. zák. do úvahy. V takýchto situáciách je podľa najvyššieho súdu totiž namieste analogické použitie účinnej ľútosti podľa § 85 ods. 1 Tr. zák., avšak iba za predpokladu, že páchatel dobrovoľne škodlivý následok (v podobe bezprostredne hroziaceho skrátenia dane) zamedzí alebo napraví (napr. podaním opravného alebo dodatočného daňového priznania), alebo urobí o trestnom čine oznámenie v čase, keď sa mu mohlo ešte zabrániť. O takúto situáciu však v posudzovanej veci nejde. Napokon pre úplnosť považuje najvyšší súd za potrebné dodať, že tento trestný čin (rovnako aj trestný čin daňového podvodu) je iba vedľajším dôsledkom (nie však nevýznamným odôvodňujúcim tzv. faktickú konzumpciu) primárneho trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Tr. zák., ktorým obvinený vytvoril fiktívne pohľadávky voči obchodnej spoločnosti, ktorej bol štatutárom, ktoré následne odplatne postúpil.

Na základe týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie obvineného Ing. I. X. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.